

id werd — was gedane beo-
min Lohman, eerde faculteit,
— strukken
lijk-historische
onderscheiding
volgeling het
zijne diensten
hile waardeert,
i, dat wat men
ordens eenigen
onder de laatste
s het tijdschrift
der Roomsche-
benoeming was,
ter niet aan den
ebben gegeven,
r regering had
n den staatkun-
ontleend, kun-
laten; hier kon
wel naar aanlei-
liberale bladen
lijst te bestaan,
te calviniseeren,
H. H. Kuyper in
Heraut wordt
gerijnd zoude
ger landshooge-
schicht het zelf
dat een der hoo-
gebracht
doel, dat de Cal-

salvinist, dat bij
één hoogeschool
merking komen,
o gedachtegang
ere hoogeschool
nigsteld; haare
laar zij in getal-
telijk. De derde
telijk overlijven
e niet Katholiek
deren onbevoor-
beschouwd als
agen, zouden wij
tal er bij een der-
twijf worden? —
felachtig wesen,
p het hoogste peil
in de meest uit-
land, en ook zoo
teeland aan oore
De regering,
de beoordeelaar,
en op den man,
de meeste waar-
daad de hoogte
hij moet onder-
er schijnt aan de
te willen stellen.
naar de gods-
te benoemen
artoe hij behoort;
nheid. De uite-
en wachten, tot-
waar zij wegens
tig gebied tehu-
en, zoo die er
llen hier worden
e kerk of tot de
in, die aan een
geleisch. Hadden
ehad, dan is het
a als Cobet, Don-
zoovele anderen,
verscholen hebben
erden leestijd als
emd of wel, wat
ijn geweest, voor
m zijn verloren
wereldberoemde
te Leiden, in de
voelde naderen,
aten van Holland,
ten te benoemen,
inwendige zijner
i weigerden, om-
s. Deze ging toen
oorzitter der ge-
Weenen een on-
Wij betreuren het
regeling tot zulk
en wij nu, onder
weder tot derge-
hemel moge er

expectatie is,
te plaats de be-
st weergaf. We
geering een der
et Calvinistische
leeds op zichzelf
id wesen, want
te vergeefs naar
zoekt om haar
t voor de Regeer-
lijke wesen, een
eraren voor een
vinden. En de
vervalgd wesen,
de Regeering
nbeekwame per-
nemen, alleen
zijn. Waar was
was tegen het
„calviniseering“
cholen, op zich-
heid zou wesen.
euw lang drie
raliseerde“, moet
of beschouwen,
scholen „vercal-
tultende onrecht,
a we alleen de

expectatie is,
te plaats de be-
st weergaf. We
geering een der
et Calvinistische
leeds op zichzelf
id wesen, want
te vergeefs naar
zoekt om haar
t voor de Regeer-
lijke wesen, een
eraren voor een
vinden. En de
vervalgd wesen,
de Regeering
nbeekwame per-
nemen, alleen
zijn. Waar was
was tegen het
„calviniseering“
cholen, op zich-
heid zou wesen.
euw lang drie
raliseerde“, moet
of beschouwen,
scholen „vercal-
tultende onrecht,
a we alleen de

betreft, dat de
er de betrokken
eener Universi-
tenschappelijke
n, zoo zou dit
k maken, indien
ogen metterdaad
steeds door de
ministers gevolgd
lat dit niet zoo
me en weten-
mannen gepas-
teerichting niet
culteit, de Cura-
de voordracht
al bleek dit bij
de Faculteit,
sterichting het
had men jaren-
faculteit alleen

moderne, te Utrecht alleen ethische Theo-
logen, te Groningen alleen aanhangers van
de Groninger richting. Geoproteerd is
hiertegen nimmer. Men achtte het volkomen
natuurlijk, dat elk dezer richtingen in een
bepaalde faculteit den toon aangaf. En
men ging daarbij van de onderstelling uit,
dat bij elk dezer richtingen wetenschappelijke
mannen gevonden werden, die met
eere het professoraat bekleeden konden.
Kabaal ontstond eerste, toen de Regeering
het een enkele maal waagde ook een Gere-
formeerde te benoemen. Toen werd plotsel-
ling de leuze aangeheven, dat de Regeering
alleen vragen mocht naar den meest weten-
schappelijke. Bedenkt men nu, dat in de
ogen van een liberaal, een Gereformeerde
per se, krachtens zijn „verouderde“ wereld-
beschouwing, niet op den naam van weten-
schappelijk aanspraak kan maken, dan
blijkt genoegzaam, wat men met deze leuze
bedoelde.

De vraag zelf, hoe de Regeering op den
duur het zoo moeilijke vraagstuk van de
Rijks-Universiteiten tot oplossing moet bren-
gen, laten we thans rusten. De verdeling
van de drie Rijks-Universiteiten over de
drie groepen, die zich historisch in ons land
ontwikkeld hebben, de Gereformeerden, de
Liberalen en de Roomschen, zou op zich
zelf niet zoo'n dwaas denkbeeld zijn als de
Fakkel het voorstelt. In Duitschland, dat
op wetenschappelijk gebied heusch niet bij
Nederland achter staat, heeft men Roomsche
en Protestantische Universiteiten. Waarom
in Nederland, waar een derde der bevolking
Roomsche, een derde Gereformeerde en een
derde liberaal of modern is, om nu de
cijfers grosso modo te nemen, alle open-
bare Universiteiten liberaal protestantisch
zouden moeten wesen, is niet wel in te zien.
De drogreden, dat de wetenschappelijke
mannen alleen onder de liberalen te vinden
zijn, zal toch wel niemand meer durven
aanvoeren. Maar al zou voor deze oplos-
sing eenzijdig veel pletten, er staan zoo
gewichtige bezwaren tegenover dit plan,
dat we waarlijk de Regeering niet zouden
raden het dien kant op te sturen. Over-
zichts zouden we veel liever zien, dat de
Regeering er toe kwam ook het Hooger
Onderwijs geheel vrij te maken, door het
oprichten van Vrije Universiteiten zooveel
mogelijk in de hand te werken. Elke groep
of richting van beteekenis in ons volksleven
kon dan haar eigen Hoogeschool hebben,
waaraan haar knapste mannen tot hoog-
leeraars werden benoemd. Een eerlijke wed-
strijd op wetenschappelijk gebied ware dan
mogelijk. En de Regeering zou niet meer
voor de moeilijkheid geplaagd worden om
benoemingen te doen, die altoos min of meer
geïnculceerd zouden worden door de rich-
ting, die tijdelijk de overhand had. Intus-
schen is de tijd voor de oplossing van dit
vraagstuk nog niet rijp. Er zal nog zeer
diepe studie van dit voor de toekomst van
ons volk zoo belangrijk probleem moeten
gemaakt worden, voordat hier een vaste
gedraglijn kan worden uitgestippeld.

Dr. H. H. K.

Voor Kootwijken Scholen.

In hartelijken dank ontvangen: van den heer
A. C. de Vriendt, Corresp. Unie-gift uit de
Unie-collecte te Zist f 1; van den heer G. van
Wijngaarden te Monnikendam, Unie-gift f 3.50.

Da. J. H. HOUTZAGERS.

Kootwijk.

Voorzitter.

Teestafel.

BLOESSEM EN VRUCHT. Maandschrift van het
Chr. Letterkundig Verbond. Uitgever JAN HAAN
te Groningen.

Van dit Maandschrift, dat geregeerd wordt
door de heeren A. J. HOOGENBIRK, J. B. BEN-
NEN, G. J. UIT DEN BOGAARD, Dr. A. BRUM-
MELKAMP, J. J. DRETMAN, R. STERNSTRA, P. v.
VELDEN, — bracht de Octobermaand de 1ste
aflevering van den 3den jaargang.

Deze periodiek is opgericht onder de eue-
gieke leiding van den heer HOOGENBIRK, enkele
jaren nadat hij de redactie van het, mede door
hem gestichte, maandschrift ONS TIJDSCHRIFT
had verlaten.

De heer HOOGENBIRK, die O. T. had opgericht
tegen de literaire beweging van '80, meende
niet langer in de redactie van dat maandschrift
te kunnen blijven, sedert een viertal zijner mede-
redacteuren, al deelden zij ook als christenen
zijn griet tegen de beweging, over de kunst
der tachtigers — welke een door Dr. KUYPER
is gekarakteriseerd als „een terugkeer van de
leest naar 't leven“, — anders oordeelden
dan hij.

Was HOOGENBIRK's beoordeelen van de be-
letrie der tachtigers steeds een veroordeeling
gewest, zijn vier mederedacteuren wisten het
kostelijke van het snoede uit te trekken en
toonden, zij het ook niet onverdeeld, hun sym-
patie met de „nieuwe kunst“.

Zoo hebben wij dan nu in de protestantische
wereld ten onzen twee maandschriften in positief
christelijken geest, die aan fraaie letteren doen.
Men kan dit betreuren; men kan liever wesen,
„een tijdschrift voor allen“, omdat, zoals „DE
ZERUW“ in haar nummer van 13 Nov. 1911
seer verstandig opmerkt, „een tijdschrift ver-
broekeling van kracht voorkomt en financieel
beter is“; men kan dit te meer betreuren, omdat,
ook na het uittreden van den heer HOOGENBIRK,
O. T. allerminst geworden is het orgaan van
de christelijke belletristen, die met de beweging
van '80 sympathiseeren, maar slechts een „vrije
tribune“, vanwaar zij, maar ook anderen, zich
kunnen uiten; — maar het is nu eenmaal zoo.

Ik weet niet of BLOESSEM EN VRUCHT in den
kring van de HERAUT-lesers genoege bekend
is, en wijl ik o.m. de taak heb hun aandacht
te vestigen ook op de door christenen be-
oefende belletrie en wat daarmee in verband
staat, maak ik van de gelegenheid, die de be-
spreking der 1e Afv. van den 1en jaargang van dit
tijdschrift mij biedt, gebruik om doel en wesen
van dit orgaan van het „Christelijk Letterkun-
dig Verbond“ hier te doen kennen.

Ik wil dit zoo objectief mogelijk doen en
meen daarom dat het nog zoo kwaad niet is,
de Redactie van BLOESSEM EN VRUCHT zelf te
laten spreken.

In een blaadje „Ter verspreiding“, dat ik in
de ons toegezonden aflevering vond, zegt de
Redactie het volgende:

„Dit Maandschrift tracht bevoorlieflijk te zijn
aan de herleving en den bloei onzer fraaie let-
teren, en ook deze dienstbaar te maken aan
de sedelike verheffing van ons volk, waartoe
onze letterkunde allereerst ademe den geest des
Christendoms en belicht worde door den glans des
Evangelies. In den Kerkelijken en Staatkundigen
strijd onzer dagen meent het zich niet. Aan
polemiek doet het slechts, als iets zulks dringend
son gebieden. Het wil bovendien — en dit geeft
het zijn geheel eigene plaats — sluitende
krachten tot ontwaken roepen, en deze gele-
genheid geven, zich te ontwikkelen. Dat juist ver-
klaart zijn naam. Het zal, biedend wat reeds
rijp is, ook niets onbepoofd laten de bloesems
zooveel mogelijk tot vruchten te doen rijpen
en deze voortdurend te veredelen. „Hangt niet
kraampachtig aan het oude en verset zich niet
tegen wat er goeds moge zijn in het nieuwe.“
Zonder te vragen naar oud of nieuw, wil het
alleen den strijd aanblijden tegen alles wat op
het gebied onzer hedendaagse leestof en
letteren, tot ontkenning van ons volk zoo
kunnen leiden; wil het trachten naar alles wat
wezenlijk goed is en lieflijk, en wel luidt“.

En nu dit te Nr. van den 1en jaargang.
Het opent met een viertal versen.

Lytische poësie.
Het zijn twee sonnetten van G. J. UIT DEN
BOGAARD: „Brugge“ en „Bij het uittreden uit
de Grot van Han“, die ook door 'n mede-
beweging van '80 sympathiseerenden-belle-
trist: hadden kunnen gedicht zijn.

Het mooi doorkloofde: In 't Hollandsche
Landchap van P. v. VELDEN, dat mij soms aan
niemand minder dan GUIDO GEZELLE doet
denken, wordt, jammer genoeg, ontloerd door
de twee clichés:

dat huiskens, als een sterrek
op rijk gekleurd blaasen,

en:
het bootje, dat zich gliden laat
op water als kristal.

Daarentegen kon: „Gij stemmige Herfst“
van J. J. DRETMAN, zelfs niet dat:

Een lofpaal gaat heerlijk de lucht ruimen door!
En popel en beuk stemmen mee in het koor,
Maatwiegend de kruinen en koppen,

hoe ontvankelijk in deze dagen mijn gemoed
ook voor de moelheid van 'n herfst-bosch is,
mij maar geen stemming geven.

En met die andere regels van: „n haas, die
ook met 'n veldkoning dartert“, en van „de
avondoo, die licht als de toren moet zweilen
en bruisen!“ — wou het nog minder.

Zoo'n malloot van 'n avondoon om daar nu
om te gaan lachen; zoo'n haas met exagome-
nelingen en ook die, als mee-neuëndie en mei
hun hoofd de maat slaande concertbezoekers,
hoogst ongepast doende popel en beuk, —
blijft daar nu eens „stemmig“ bij.

Laat staan, dat je er mee in de herfststemming
komt.

Volgen de proza-stukken.

G. BEUMER geeft het begin van een studie:
Iets over jongere en oudere dichters, waarin
BILDERDIJK nog eens verdedigd wordt tegen de
vaak onrechtvaardige beoordeelingen uit den
eersten tijd der nieuwe literaire beweging. Een
studie, die niet alleen van nauwgezette onder-
zoek, maar ook van betonnenheid getuigt en
ook van 'n lang niet in alles aan de nieuwere
ongelijk geven.

Mijn vriend Dr. J. H. GUNNING J.H., een
der vaste medewerkers aan O. T., ontmoet ik
hier — en waarom ook niet? — in B. en V.
met „De Groot“, eene voorlezing.

Veel materiaal luit de ethnologie is er in
verwerkt. De „groot“ bij natuur- maar ook bij
cultuurvolkeren wordt er in behandeld; ook
die malie „Haasche handgeveer“, die 'n tijd
lang in de mode was en nog voorkomt bij
menschen, die een paar mode's ten achter zijn.

„Die clownachtige beweging, waarbij ze uw
hand in de hoogte duwen, alsof er een stalen
veer uit een kinderdoosje spoot“, — zoo als
GUNNING dat gedoe niet ongesticht beschrijft.

„n Manier van hand geven, in de wereld ge-
komen, zooals hij er bij vertelt, toen de vorige
koningin van Engeland haar hand had verstuikt.“

„n Prettig geschreven stuk, waarvan ik het
vervolg met verlangen tegemoet zie.“

De heeren C. VAN NIPPEN en A. VAN OS
zijn in Augustus op het 32e Taal- en Letter-
kundig Congres te Antwerpen geweest doch
geven met: „Indruk uit de Scheidsdij“ mee
over Antwerpen zelf dan over het Congres,
waar zij, naar hun eigen zeggen, nog al eens
„glipsterij maakten“.

Hadden de heeren dat maar niet gedaan!
Na de gewone rubric Over Boeken enz.,
komt ditmaal nog een stuk van het BESTUUR
VAN HET CHRISTELIJK LETTERKUNDIG VERBOND
onder den titel: Wat wil het Christelijk Letter-
kundig Verbond?

In dit stuk worden grieven geuit tegen de
„beweging van '80“, die ook door anderen, ik
mag wel zeggen, door ieder christenmenschen
worden gedeeld.

Ook door de tegenwoordige redacteuren
van O. T.

Ook door mij.

Grieven, die ik in mijn voordracht over:
„De beweging van '80 en de christelijke belle-
trist“ op het Congres te Antwerpen, dan ook
onverholen heb uitgesproken. Nu heb ik
het daar gehad over die christelijke belletristen
welke, niettegenstaande deze grieven, toch in de
literatuur der generatie van '80 en '90, wat ik
noemde „het kostelijke van het snoede wisten
uittrekken“.

Als de HANDELINGEN van dat Congres straks
zijn verschenen en het bestuur van het Chr. Lett.
Verbond, zich dan de moeite wil geven, dat
referaatje van mij eens te lezen, zal het, naar
ik niet twijfel, tot het inzicht komen, dat wat
het daar thans op p. 46 van B. en V. over schrijft,
op vele punten min juist is. Ik kan mij niet
denken, dat de heeren VAN NIPPEN en v. Os
mijn voordracht te ANTWERPEN hebben bijge-
woond, anders toch zouden zij het BESTUUR
VAN HET CHR. LETT. VERBOND wel beter
hebben ingelicht.

Maar één ding moet ik aan de heeren toch
zeggen, en dat is, dat ik niet de tegenwoordige
redacteuren van O. T. en met vele andere
christelijke belletristen, in wat de tachtigers
hebben verricht, nog iets anders zie dan enkel
„een kwaad dat wij christenen moeten beproeven
te weren“.

Dat is me te machtig.

En trouwens, het eigen orgaan van het Chr.
Lett. Verbond — men lese maar eens dat stuk
van BEUMER — doet dit ook niet.

G.

Deeenigingslehen.

GESICHT VOOR ONTOUDERDE KINDEREN.

Het is nu ruim 4 jaar geleden, dat de zoste
Centrale Conferentie der Gereformeerde Kerken
in Nederland te Zwolle de vraag in behandeling
nam, of het wenschelijk zijn zou, te geraken
tot het oprichten van een gesicht voor kin-
deren, wier ouders uit de onderlijke macht ontset
zijn, en tot dat doel een speciale commissie te
benoemen.

De diaconie van Leiden had die vraag op
de agenda gebracht en bepleitte in aansluiting
daaraan warm de oprichting van zulk een ge-
sicht, daar men te Leiden met de gesinsver-
pleging in financieel opzicht zulke ongunstige
resultaten had bereikt, dat geen meerdere
voordijklinderen door de diaconie aldaar konden
kunnen worden aanvaard; hetgeen mede niet
zou kunnen geschieden om de steeds zich voor-
doende moeilijkheid in het vinden van geschikte
gezinnen, tot opname van zulke kinderen bereid.

Intusschen was destijds de ervaring niet overal
zoo ongunstig als te Leiden en had men tegen
Leiden's opvatting nog al wat in te brengen.
De zaak was echter aan de orde gesteld en had
haar loop kunnen beginnen. Tot een beslissing
kwam het in 1908 nog niet, maar de kwestie
van het gesicht voor ontouderde kinderen bleef
aan de orde van den dag.

In zooverre was Leiden's diaconie op deze
Centrale Conferentie voorspoediger dan op de
het jaar te voren te Gouda gehouden Provin-
ciale Conferentie van Zuid-Holland, dat te
Gouda dezelfde kwestie ook wel besproken
werd, maar met volkomen negatief resultaat,
daar de Conferentie het voorstel-Leiden om de
boven reeds genoemde wenschelijkheid uit te
proeven, met groote meerderheid verwierp.

Te Gouda was men vrij algemeen meer voor
gesinsverpleging, die, naar men meende, ook
ten deze zeer goed kon worden toegepast, zoodat
er geen noodzaak was voor het bouwen van
een gesicht, al had Leiden dan ook een klein
aantal kinderen, die daar in de gezinnen niet
geplaagd konden worden. Trouwens werd ook
de gedachte geopperd, dat het bouwen van een
gesicht, en nog wel zonder noodzaak, onsen
naam als Gereformeerden geen eers zou aandoen,
daar het openlijk zoo verkondigde, dat ook in
Gereformeerden kring zoodanig kwaad in de
gezinnen is ingeslopen, dat eenzijdig ontoude-
ring noodig en anderszins gesinsverpleging voor
ontouderden niet te verkrijgen is.

Hoe het zij, Gouda stemde de zaak heelemaal
af. Leiden werd de raad gegeven, met de ge-
voerde bespreking genoegen te nemen en de
zaak verder te laten rusten; waarbij dan nog
de gedachte werd uitgesproken, dat, als de
diaconie van Leiden wel verdere behandeling
der zaak wenschte, zij haar beter bij de Centrale
kon aanbrengen.

Gelijk wij zagen, deed Leiden het laatste,
met het voor de diaconie gunstige gevolg, dat
de Centrale te Zwolle de zaak niet van de
baan schoof, maar haar aan de orde hield. In
1909 toch liet de Centrale te Gouda, waar
Leiden's diaconie eerst schipbreuk had geleden
voor de Provinciale — Da. R. J. W. Rudolph
een referaat houden over de verzorging van
ontouderde kinderen.

Bedoeld referaat verdedigde de driedieelige
stelling: dat een goede gesinsverpleging in 't
algemeen beter is dan de beste gesichtsver-
pleging; dat een goede gesichtsverpleging vooral
voor ontouderde kinderen te verkrijgen is boven
middelmatige gesinsverpleging; dat, ook waar
geschikte gesinsverpleging te verkrijgen is, daar-
naast voor ontouderde kinderen steeds een
seker mate van gesichtsverpleging noodzakelijk
zal blijven.

In verband met die driedieelige stelling bepleitte
Da. Rudolph de oprichting van een Centraal
Gereformeerd gesicht voor ontouderde kinderen,
en ter bevestiging van dat doel de benoeming
van een commissie om de zaak voorttebereden
en zoo spoedig mogelijk bij de Conferentie te
komen met voorstellen en plannen.

Tot de benoeming eener zoodanige commissie
kwam het inderdaad; maar haar plannen en
voorstellen lieten zich door allerlei tegenspoed
langer wachten dan men aanvankelijk gedacht
had. In 1910 konden op de Centrale Confe-
rentie te Utrecht slechts zeer voorloopige mede-
deelingen worden gedaan, zoodat de commissie
— op die conferentie in haar samenstelling 100
gebruikt, dat ze kwam te bestaan uit Mevr.
Brummelkamp-Esser, Da. R. J. W. Rudolph en
den Heer J. Wilbrink — met haar voorbereiden-
den arbeid moest doorgaan.

Zoo was het eerst in 1911 te Kampen, dat
het althans in één opzicht tot een beslissing
kon komen. Dat wil niet zeggen, dat men het
te Kampen algemeen eens was over de zaak,
want er kwam integendeel enige gedeeldheid
van inzicht aan het licht. De conferentie zelf
kon natuurlijk geen stichting scheppen, maar
zij kon wel zeer soberlijk de wenschelijkheid
van de totstandkoming van zoodanig gesicht
uittreppen. Maar ook dat wilde men nog niet
algemeen. Opgemerkt werd o.a., dat de kinderen
die de grootste moeilijkheid opleverden, meest
uit de grootste steden kwamen, waar men, bij-
na de praktijk, vaak wel in voldoende mate gin-
sen vindt, die te opname bereid zijn.

Immiddels werd na vrij langdurige discussie
door de Conferentie z.h.z. de conclusie goed-
gekeurd: „De Conferentie, vooropstellende dat
gesichtsverpleging voor ontouderde kinderen, indien
mogelijk, het meest wenschelijk is, spreekt noch-
tans de wenschelijkheid uit van de totstand-
koming van een Gereformeerd gesicht voor
ontouderde kinderen; acht het niet ongeoorloofd,
naar z.g. regeringskinderen op te nemen; en
sprekt den wensch uit, dat de bestaande com-
missie het initiatief neme tot het oprichten van
een vereniging op Gereformeerden grondslag,
welke de oprichting van een gesicht als boven
bedoeld ter hand neme; voegt daarbij den
wensch, dat de commissie overleg plege met
het moderamen der Conferentie en dat de di-
aconieën financieel zoo krachtig en zoo spoedig
mogelijk de eventueel op te richten vereniging
met bijdragen steunen“.

Nadat in deze conclusie het standpunt der
Conferentie klaar en duidelijk was uiteengezet,
kon de commissie, wetende wat haar te doen
stond, haar arbeid met kracht voortzetten. Zij
had zich ten vorigen jare reeds geassocieerd
den heer Knottentbelt, burgemeester van Hen-
gelo, en voegde zich nu alomtegenwoordig Mevr.
C. Gravin van Limburg Stirum en Dour. Mr. J.
P. A. Gravin van Limburg Stirum. Men ging
over tot stichting eener vereniging, welke 15
Maart j.l. de Koninklijke goedkeuring op haar
statuten verkreeg. 14 Maart werden benoemd
tot predikant-directeur Da. R. J. W. Rudolph en
tot landbouw-directeur de heer J. Wilbrink.

De inrichting zal verrijzen op een terrein op
de Veluwe, tusschen Barneveld en Amersfoort
welk terrein door een der dames van Limburg
Stirum is aangekocht om het tegen matigen
prijs aan de vereniging te verhuren. Men

hoopt, dat in Nov. 2 paviljoens benevens de
eerst noodige centrale inrichtingen zullen kunnen
worden aanbesteed, zoodat op 1 Mei 1913 de
opening van het gesicht met 2 paviljoens (1
voor jongens en 1 voor meisjes) kan plaats
vinden.

De bedoeling is, dat allereerst zullen worden
opgenomen kinderen van 14—18 jaar, voor
welke het regeringssubsidie het hoogst is,
maar voor zooveel noodig en mogelijk zullen
ook jongere kinderen geplaatst en oudere jon-
gelieden behouden worden. Regeeringskinderen
zullen event. ook worden opgenomen.

Zoo staat dan weldra het plan verwezenlijkt
te worden, waarvoor Da. Rudolph zoo ijverig
gestreden heeft. Moge de stichting, die hem
haar aanzijn zal danken, nuttig werk doen, maar
moge het daarbij blijken, dat in Gereformeerde
kringen de behoefte aan zulk een opvoedings-
gesicht geringer is dan sommigen zich voor-
stelden.

Officiële Berichten.

Generale Synode der Gerst. Kerken.

De derde zitting der buitengewone Generale
Synode werd Dinsdag 17 Oct. te 10 ure door
den voorzitter, Da. Hoekstra, van Arnhem,
geopend.

Gesongen werd Ps. 16:4, gelezen Psalm 114,
en dan het aangezicht des Heeren in ernstig
smekendheid gezocht.

Uit de voorlezing der presentielijst blijkt, dat
de meeste primafavoorde tegenwoordig
zijn. Voor enkele broeders waren de secundi
aanwezig.

De praeses beet de gewone en de adviseerende
leden welkom en spreekt een kort, bemoedigend
woord.

Ingekomen zijn berichten van de professoren
Kuyper, Van Gelderen en Lindeboom, dat zij
de vergadering niet kunnen bijwonen. Prof.
Honig deelt mede, dat ook prof. Bouwman
verhindert is.

De notulen der vorige zitting worden gelezen
en goedgekeurd.

Voorlezing wordt gedaan van:

1. Een mededeeling van Dr. Ridderbos, van
Bussum, dat hij de benoeming tot hoogleeraar,
na ernstige overweging onder biddend opzien
tot God, heeft aangenomen. Hij beveelt zich in
de voorrede der kerken met allen aandrang aan.

2. Een telegram van Dr. Wielenga, van
Amsterdam: „Aangenomen, brief volgt“. Een
ander telegram op dezelfde datum (28 Sept.)
verzonden, om het eerste niet als afgeonden
te beschouwen.

3. Een schrijven van Dr. Wielenga, waarbij
hij verklaart, na ernstigen strijd om verschillende
redenen, voor de benoeming tot hoogleeraar te
moeten bedanken.

Naar aanleiding hiervan zegt Da. Scheps, dat
hij het zeer betreurt dat de broeders die bedankt
hebben, de motieven daartoe niet aan de Synode
hebben medegedeeld. Dr. Aalders heeft in 't
publiek geschreven, dat hij een conscientiebe-
zwaar had. 't Ware z. l. beter geweest, de
bezwaren ter Synode te brengen.

4. Missive van het Curatorium der Theol.
School met de navolgende voordracht ter be-
noeming van een vijftien hoogleeraar: Dr. T.
Hoekstra, van 't Hertogenbosch, en Dr. J. Hanis,
van Steenwijk.

De Synode gaat in comitè-generaal.

Na de opheffing daarvan wordt medegedeeld,
dat benoemd is Dr. Hoekstra.

Mocht deze broeder overhoopt bedanken,
dan zal een vierde zitting deze Synode gebou-
den worden in het voorjaar, zoo spoedig mogelijk
na Paschen.

De acta van deze buitengewone Synode van
1912 zullen niet afzonderlijk worden uitgegeven,
maar ingevoegd in die van de e. k. gewone
Generale Synode.

De Praeses spreekt een woord van dank voor
de welwillendheid, hem als voorzitter door de
Synode bevestigd.

Nadat gesongen is het laatste vers van Ps.
137 gaat Prof. Honig in dankzegging voor en
sluit de Praeses de vergadering.

Buitenland.

Gemengd Nieuws.

De pelgrimsvaders. Te Southampton, in Engeland,
is de heeksteen gelegd van een gedenkteken, die
opgericht zal worden ter plaatse waar de Maylo-
wer vastlag, alvorens het schip naar Amerika
vertrok met de heldhaftige pelgrims, die 300 jaar
verloren van hien toegen naar een oord waar zij
vrijheid van godsdienst zouden kunnen genieten.
De plechtigheid werd geopend met een feest-
maal, waarbij de burgemeester van Southampton
presideerde. Een aantal toespraken werden ge-
houden, welke de gebeurtenis van 1 eeuw geleden
in herinnering brachten. Vele bezoekers uit Amerika
woonden de plechtigheid bij.

In Engeland gold tot voor zes jaar de wet, dat
het een weduwnaar verboden was de zuster van
zijn overleden vrouw te huwen. In het „Book of
Common Prayer“ der Episcopale kerk bleef
echter bij de verwantschapsgraden die een huwe-
lijk verboden, ook den weduwnaar de echt met
de zuster zijner overleden vrouw verboden. In het
parlement werd dikwijls een voorstel gedaan om
deze bepaling te doen vervallen. Ten slotte is dit
kort geleden gelukt, zeer ten spijt van de Ritua-
listen. Zes jaar geleden, toen de wet nog van kracht
was, ging een weduwnaar met de zuster zijner
gestorven vrouw naar Canada, en liet zich daar
met haar in den echt verbinden, waar de Engeli-
sche wet niet gold. Toen nu ook in Engeland de
verordening van het „Book of Common Prayer“
afgeschaft was, keerde dit echtpaar naar Engeland
terug, in de gedachte dat zijn huwelijk voor de
Episcopale kerk wettig zijn zou. Doch dit was
niet het geval. Een predikant diert kerk weigerde
hen toe te laten tot het gebruiken van des Heeren
Avondmaal, wij beiden kennelijk een slecht
leven leidende, en derhalve volgens het „Book
of Common Prayer“ van het Avondmaal uitgeslo-
ten waren; wat zij een huwelijk noemden, was
niet anders dan een concubinatie. De man klaagde
daarop den predikant aan, die door de recht-
banken in de onderscheidene instantiën, ten laatste
ook door het Hoogerhuis, dat in zulke zaken de
hoogste rechtbank is, veroordeeld werd.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

HET GOEDE DEEL.

XXVI.

HOE HET GING.

„En hoe gaat het nu Frenger?“
„Dat kon wel beter, edele heer. Maar kom
binnen! Ik zal mijn vrouw roepen.“

Otto trad de woning in, en nam plaats in het
voortuig. Terwijl hij daar een poosje alleen zat,

scheen het hem als was hij weer een jonge
knaap, die liep te spelen in de bosschen en
velden. Hij kende hier ieder hoekje. Ook bin-